

str. 4

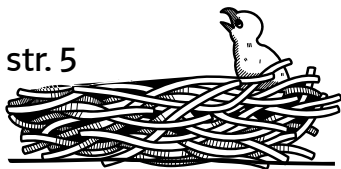
Vďaka novým nápadom budú školy a obce využívať energiu efektívnejšie.

str. 2

Pozrite sa, ako vyzerá vzdelávanie v bežnej a v Zelené škole.

str. 5

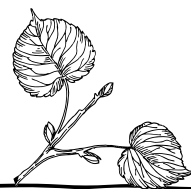
Príbeh opusteného orličaťa pokračuje. Karolovu sestru našli v Rakúsku.

str. 7

Sokratov inštitút vzdeláva novú generáciu mladých lídrov.

str. 8

Zamestnanci ZSE zasadili nové stromy a uložili časovú schránku.

NOVINKY

písané ceruzkou

Povedal to už Komenský

„Ak mi niečo vysvetlíš – zabudnem, ak mi to ukážeš – zapamätám si, ale ak to urobím – pochopím.“ Tento na prvý pohľad samozrejme znejúci citát pochádza z pera J. A. Komenského. Za úvodnú vetu a tiež ako motív tohto editoriálu som si ho vybral z dvoch dôvodov: podľa môjho názoru definuje jednu zo základných potrieb súčasnej spoločnosti a zároveň vysvetľuje, aká je motivácia ZSE v oblasti filantropie a aktivít firemnej zodpovednosti.

Program Nadácie ZSE v roku 2016 sa zameriava na hlavné témy, ktoré naša firma dlhodobo podporuje – vzdelávanie, inovácie a podpora komunit. Vychádza z princípu, že podporu

dobrych vecí v ZSE chceme vnímať vždy ako investíciu. Očakávame, že vložené úsilie a zdroje sa vrátia späť tým, že prinesú reálnu zmenu. V školstve, v lokálnych komunitách, v spoločnosti. Nehovorím nevyhnutne o nových lavičkách či vysadených stromčekoch v parkoch, o desiatkach nových start-upov alebo lepších známkach študentov Zelené školy, jedného z kľúčových projektov, ktorý podporujeme. Omnoho dôležitejšia je zmena postojov, budovanie pocitu zodpovednosti za svoj život, svoje okolie a krajinu, v ktorej žijeme.

Naším cieľom je podporovať aktivity a partnerov, ktorí majú ambíciu aktivovať komunitu,

v ktorej pôsobia, a motivovať jej členov, aby cítili zodpovednosť za svoje činy a postoje. Ak si želáme, aby v našej spoločnosti boli ľudia pripravení uvažovať samostatne, kriticky a robiť dobrú voľbu ako spotrebiteľ a občania, preberanie osobnej zodpovednosti za to, čo (ne)robíme, je nevyhnutným predpokladom. Niekedy mám totiž pocit, že zodpovednosť a zodpovedný prístup sa z verejného priestoru vytráca, čo nie je dobrý predpoklad na dobrú správu „vecí verejných“.

Jeden z mýtov, ktorý často vo svojich vystúpeniach spomína Juraj Hips, šéf združenia Živica zodpovedného za program Zelená škola je, že recykláciou chrá-

níme životné prostredie. Pravda je taká, že pokiaľ budeme separovať odpad, ale zároveň s tým neobmedzíme tvorbu nového odpadu, planéte vlastne nepomáhame. Naďalej totiž ťažíme obmedzené prírodné zdroje (aj keď vďaka recyklácii možno pomalším tempom), ktoré sa po skončení životnosti produktov z nich vyrobených stanú ďalším odpadom. Svetová banka vo svojej správe z apríla 2016 uvádza, že v období do roku 2025 predpokladá nárast tuhého komunálneho odpadu generovaného obyvateľmi miest z dnešných 1,3 mld. ton ročne na 2,2 mld. ton ročne. K tejto prognóze niet čo dodať.

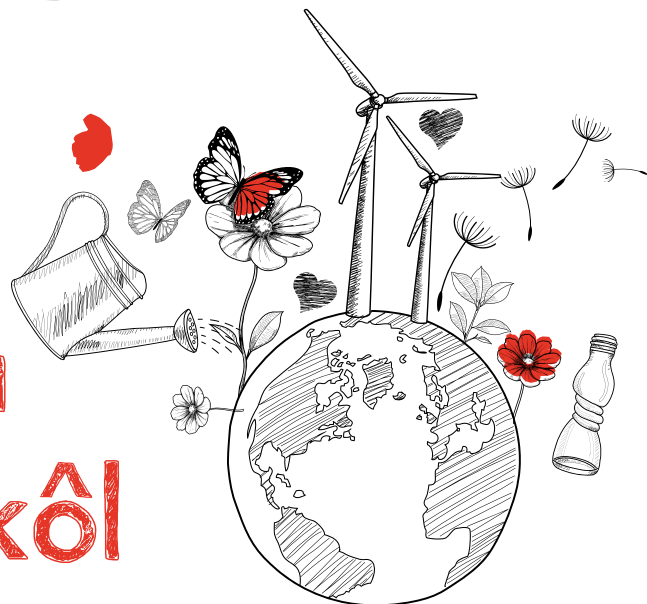
Ako povedal už Komenský – ne-

stačí to len vysvetľovať a ukazovať, omnoho podstatnejšie je robiť veci tak, aby poznanie prinášalo aj pochopenie súvislostí. Na nasledujúcich stranách sa dočítate viac o projektoch, ktoré sa aj s podporou našej firmy, ale predovšetkým vďaka našim partnerom stali realitou a ktoré prinášajú reálnu zmenu.

Peter Bednár
správca Nadácie ZSE
peter.bednar@zse.sk

Certifikácia Zelených škôl

Viac ako 250 žiakov, učiteľov a riaditeľov z 86 škôl z celého Slovenska si v našej Elektrárni slávnostne prevzalo medzinárodný certifikát a vlajku programu Zelená škola.

Ide o školy, ktoré počas dvoch rokov realizovali environmentálnu výchovu a praktické aktivity s priamym zapojením žiakov. Ich cieľom bolo rozvíjať participáciu na škole, ponúkať zaujímavejšie formy vyučovania a znížiť vplyv školy na životné prostredie. Okrem Slovenska sa certifikát udeľuje v ďalších 62 krajinách sveta.

Certifikáty si školy preberali z rúk ministra školstva. Našu spoločnosť zastupoval predseda predstavenstva ZSD Andrej Juris, ktorý okrem certifikátov odovzdával aj ocenenie za environmentálnu výchovu Živel najlepšiemu žiakovi. „Na podujatí ma príjemne prekvapila

pozitívna energia, ktorá vyžarovala zo všetkých zúčastnených pedagógov a žiakov. Pevne verím, že vďaka takýmto zaangažovaným ľuďom sa postupne budú naše školy meniť. Som rád, že naša spoločnosť je súčasťou týchto zmien“, uviedol A. Juris.

Cenu Živel získal každý rok jeden žiak, jeden pedagóg a jedna škola za inovatívne, zmysluplné a efektívne cesty v environmentálnej výchove. Ocenená študentka osobným príkladom motivuje spolužiakov, aby pili čaj a nenosili si sladené nápoje v plastových fľašiach. Cenu v kategórii pedagóg získala Miroslava Okulia-

rová z Waldorfskej školy v Bratislave. Spoločne s rodičmi a žiakmi navrhla stavbu malého domčeka z prírodných materiálov na pozemku školy.

Na Slovensku je v tomto školskom roku zapojených do programu 286 škôl. Program Zelená škola je organizovaný pod dohľadom Ministerstva životného prostredia SR a uznanie získal aj od Environmentálneho programu OSN (UNEP). Koordináciu programu zabezpečuje Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica. Generálnym partnerom programu je ZSE.

Pridajte sa k školám a ľuďom, ktorí dokážu vnímať, chcú rozumieť a vedieť konať!

Zapojte sa do programu **Zelená škola**

„Zelená škola je pre nás motiváciou k zmene vecí okolo seba, ale hlavne vedie k zmene myslenia detí i dospelých.“
Eva Pokorná, ZŠ P. Škaflička, Dolný Kuckin

Pomôžeme vám:

- osvedčenou medzinárodnou metodikou
- inšpiratívnymi metodickými a informačnými materiálmi
- vzdelávacími a zážitkovými workshopmi pre pedagógov i žiakov
- informačným a poradenským servisom (semináre, konzultanti...)

Úspešné školy získajú medzinárodný certifikát a vlajku Eco-Schools.

živica
INŠPIROVANE Z ŽIVICOU
Koordinátor programu

www.zelenaskola.sk

ZELENÁ ŠKOLA

Priateľské vzťahy so žiakmi, pozitívna zmena myslenia a správania, zmysluplne využitý čas, nadšenie a optimizmus.

Zelená škola

To všetko sa spája so školami, ktoré sú súčasťou najväčšieho výchovno-vzdelávacieho programu v oblasti environmentálnej výchovy na svete, programu Zelená škola (Eco-schools). Dlhoročným koordinátorom programu je občianske združenie Živica. V tomto školskom roku sa generálnym partnerom programu stala spoločnosť Západoslvenská energetika.

„Naším partnerstvom chceme prispieť k tomu, aby sa proces

vzdelávania na Slovensku zlepšoval. Chceme, aby mali ľudia možnosť naučiť sa kriticky vyhodnotiť situáciu a mohli sa rozhodovať zodpovedne. Vo vzťahu k svojej komunite, spoločnosti, životnému prostrediu, vo vzťahu k energetickým a prírodným zdrojom. To sú dôvody, pre ktoré považujeme podporu vzdelávania za hlavný pilier našej spoločenskej zodpovednosti“, vysvetlil Peter Bednár zo ZSE.

Zelená škola je výchovno-vzdelávací program určený pre materské, základné a stredné školy, ktoré chcú zmeniť seba a svoje okolie. Cieľom programu je podpora školských komunit, v ktorých si ich členovia vyskúšajú čaro i nástrahy spolupráce. Žiaci s pomocou učiteľov a rodičov riešia reálne potreby svojej školy a okolia, čím pomáhajú pozitívne zmeniť svoje prostredie.

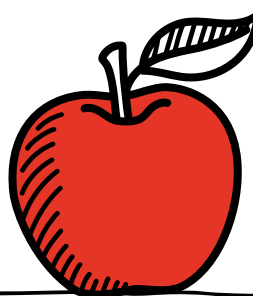
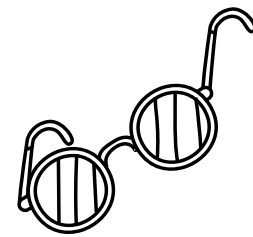
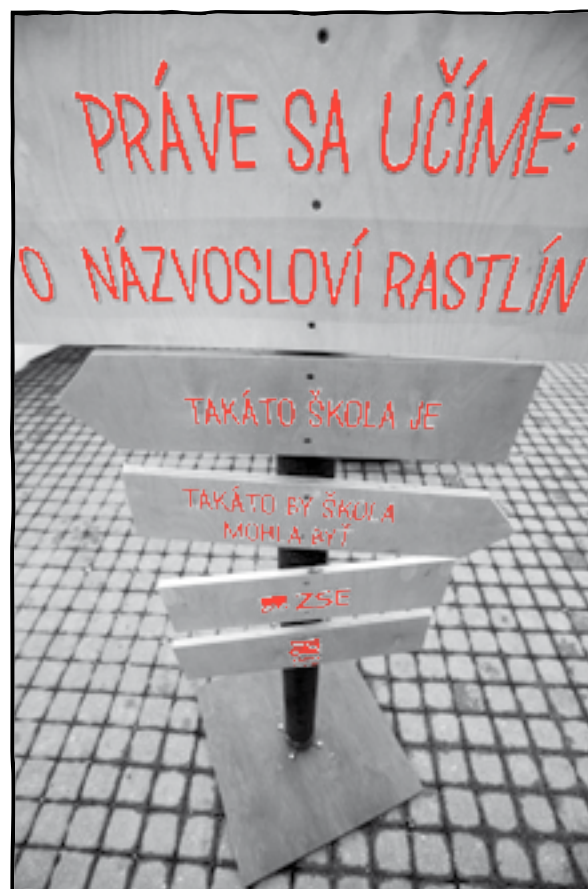
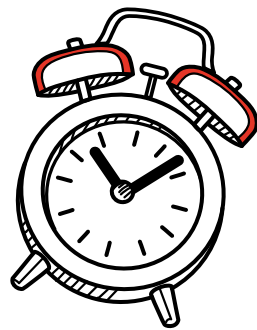
„Naším partnerstvom chceme prispieť k tomu, aby sa proces vzdelávania na Slovensku zlepšoval. Chceme, aby mali ľudia možnosť naučiť sa kriticky vyhodnotiť situáciu a mohli sa rozhodovať zodpovedne. Vo vzťahu k svojej komunite, spoločnosti, životnému prostrediu, vo vzťahu k energetickým a prírodným zdrojom. To sú dôvody, pre ktoré považujeme podporu vzdelávania za hlavný pilier našej spoločenskej zodpovednosti, vysvetlil Peter Bednár zo ZSE.“

Škola nemusí pripomínať väzenie. Živica vie, ako na to

Myslím si, že keby rodičia vedeli, ako to v školách vyzerá, a čo presne sa ich deti učia, omnoho aktívnejšie by sa snažili zmeniť školstvo na Slovensku. Veď kto chce, aby jeho dieťa sedelo hodiny a hodiny bez slova a učilo sa naspamäť, aká veľká je plocha Zeme alebo definíciu piesne? Preto chceme ukázať verejnosti, čo sa na školách deje, a ako by to mohlo byť inak. Preto prinášame školu na námestie, vysvetľuje Juraj Hipš, riaditeľ Živice.

živica

Spolu so Živicou sme testovali, či sa deťom viac páči tradičné alebo alternatívne vyučovanie. Vybrali by si zábavnejšiu alternatívu.

Podakovali sme učiteľom

Program Zelená škola už jedenásť rokov sleduje príbehy učiteľov, ktorým sa „zelená cesta“ stala životným poslaním. Učiteľov, ktorí sú inšpiráciou pre svojich žiakov a okolie, učiteľov, pre ktorých nie je učenie len povolanie. Za túto inšpiráciu sme im chceli poďakovať. Spolu so Živicou sme pre učiteľov zapojených do programu pripravili podujatie Zo života Zelené školy.

Sme radi, že učiteľom sa podujatie páčilo, o čom svedčia ich pozitívne reakcie. Vyberáme jednu zo všetkých:

Zo srdca chcem poďakovať za dnešný úžasný program, ktorí ste pre nás radových zelených učiteľov pripravili. Cítili sme sa s kolegýňou veľmi príjemne, všetko bolo pripravené perfektne a bolo všade cítiť, že si vážite našu prácu, čo nám pohládilo dušu a dodalo sil boriť sa s novými prekážkami. Prajem vám i všetkým, ktorí sa s vami podieľali na príprave tohto podujatia, veľa zdravia, lebo je vzácné, veľa lásky, lebo je jej málo a veľa šťastia, aby život žil za to stálo. S pozdravom Ľudmila Pohorelcová a Erika Popálená, ZŠ s MŠ Pliešovce :-)

V školách a obciach pôjdu na energiu s rozumom

Naša partnerská organizácia Živica pripravila koncom januára seminár pre školy a obce zameraný na obsahovú tvorbu projektov.

Na seminári, ktorý sa konal v Elektrárni Piešťany, sa zúčastnilo 5 tímov, zložených z učiteľov, žiakov a zástupcov samospráv. Každý tím sa mohol poradiť s energetickým expertom. Za ZSE sa v pozícii experta na seminári zúčastnila Lucia Borisová zo spoločnosti Energy Solutions. Úlohou experta bolo poradiť účastníkom, ako zrozumiteľne napísať projekt na zlepšenie svojej školy či verejnej budovy z hľadiska energetickej efektívnosti. Na realizovanie týchto nápadov dostanú školy zdroje z programu Energia s rozumom.

Obce sa vo svojich riešeníach zamerali napríklad na stavebné úpravy, ktoré zamedzia zby-

točným stratám tepla a teda aj financií vo vykurovacej sezóne, na inštaláciu zariadení, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje energie, napríklad solárne či fotovoltaické panely. Pri školách uvažovali predovšetkým o výmene neefektívnych svietidiel a radiátorov vo vybraných učebniach či o zmene správania, ktoré povedie k úsporám energie.

Lucia Borisová: „Bola som veľmi príjemne prekvapená nápadmi energetických riešení účastníkov. Snažila som sa im poradiť konkrétne energetické riešenia a oboznámiť ich s možnými dostupnými alternatívami, ako vyriešiť navrhované opatrenia po technickej aj finančnej stránke.“

Podporujeme najlepšie nápady

Už niekoľko rokov pripravujeme pre študentov stredných škôl súťaž Najlepší nápad.

V rámci programu inšpirujeme mladých ľudí, aby rozbehli vlastný biznis. Naším cieľom je naučiť ich vytvoriť fungujúci biznisprojekt. Školy, ktoré sa do tohto programu zapojili, absolvujú viacero prednášok a workshopov. Študentské pro-

jekty potom prekonzultujeme a najlepším ponúkame vstupenku do letného inkubátora s možnosťou získať expertné konzultácie, mentorov a štartovací kapitál. Jeden zo série workshopov sa uskutočnil v našej Elektrárni.

Program v číslach:

- **1000** proaktívnych mladých ľudí postavíme pred výzvu vytvoriť a začať užitočný biznisprojekt.
- **100** projektov naučíme, ako otestovať potenciál ich nápadu prostredníctvom Rozbehní sa! e-learningu a najzaujímavejším ponúkame individuálnu konzultáciu.
- **10** najlepším projektom ponúkame vstupenku do letného inkubačného programu s možnosťou získať expertné konzultácie, mentoring a štartovací kapitál pre ich biznisnápady.

Cieľom inkubačného programu je otestovať biznispotenciál nápadov a pomôcť im získať prvé objednávky/zákazníkov.

Viac informácií nájdete na www.najlepsinapad.sk

Tomáš: Prednáška bola poučná a v mnohom veľmi pravdivá. Svoju firmu pomaly rozbieham a problémy, o ktorých som sa dozvedel, mi určite pomôžu.

Nikola: Som veľmi rada, že som sa zúčastnila tohto workshopu. Bol veľmi náročný a nakopol ma k tomu, aby som si začala plniť sny.

NÁVRAT ORLOV

S cieľom zapojiť verejnosť do iniciatívy na zlepšenie podmienok pre vzácne dravce a ich vrátenie do krajiny sme v spolupráci s mimovládou organizáciou Ochrana dravcov na Slovensku pripravili kampaň Návrat orlov.

Kampaň vznikla na základe príbehu adoptovaného orličaťa Karola, ktorý sledovalo počas letných mesiacov s napätím celé Slovensko. Po tom, ako ho opustili vlastní rodičia, pretože priamo pod hniezdom prebiehala rozsiahla ťažba, bolo orliča niekoľko dní kŕmené v ľudskej opatere.

Následne dostalo druhý domov u adoptívnych orlich rodičov, ktorí sa o neho vzorne starali až kým nevyletelo z hniezda. V rámci kampane Návrat orlov je možné prispieť na ochranu tohto vzácného druhu. Ako darček za príspevok dostanú darcov originálne trička s Karolom.

Kampaň je len jednou z aktivít, ktorú realizujeme v oblasti ochrany orla kráľovského. Prevzali sme záštitu nad ochranou tohto ohrozeného druhu na celom západnom Slovensku. Doteraz bolo napríklad ošetrených už viac ako 8 tisíc stĺpov elektrických vedení, na ktoré môžu

orly bezpečne dosadať. Aj samotní zamestnanci môžu v rámci dobrovoľníctva prispievať k zlepšeniu podmienok na chránených vtáčích územiach.

Všetky informácie nájdete na web stránke: www.navratorlov.dravce.sk

Sestru adoptovaného orla Karola našli v Rakúsku

Príbeh adoptovaného orla Karola má pokračovanie. Začiatkom februára sa podarilo ornitológom spozorovať jeho adoptívnu sestru Katku. Zachytila ju fotopasca v Rakúsku. Jej identitu prezradil krúžok s číslom.

Od vyletenia súrodencov z hniezda sme o nich nemali správy, preto nás záber na Katku v dobrej kondícii veľmi potešil. Mladé jedince orla kráľovského sa v zimnom období premiestňujú, staršie zotrvávajú v blízkosti svojich hniezdisk. Práve vďaka fotopasci umiestnenej v blízkosti rakúskych hraníc sa podarilo potvrdiť, že mladá samica orla kráľovského je zo Slovenska a číslo krúžku zodpovedá tomu číslu, ktoré dostala ako mláďaťko Katka, hovorí Jozef Chavko z organizácie Ochrana dravcov na Slovensku, ktorý Katku krúžkoval.

Projekt LIFE Energia

Kým orly kráľovské zimujú, pripravujú sa podmienky na zlepšenie hniezdnych podmienok. Orol kráľovský je veľmi plachý a hniezda si stavia vysoko v korunách stromov tak, aby bol pred ľuďmi čo najviac ukrytý. Práve to je však dôvodom, že takto umiestnené hniezdo môže spadnúť. V rámci projektu LIFE Energia inštalujú ochranári na vhodné lokality špeciálne pripravené hniezdne podložky vzhľadom pripomínajúce orlie hniezdo.

Spolupráca ZSE a Ochrany dravcov na Slovensku

Ochrana dravcov na Slovensku je mimovládna organizácia – občianske združenie, venuje sa výskumu a ochrane voľne žijúcich dravých vtákov a sov vo voľnej prírode na celom území Slovenska.

ZSE spolupracuje s týmto združením už vyše 20 rokov. Podielame sa na projektoch, ktoré eliminujú riziko úhynu chránených druhov vtákov pri

ich kolízií s elektrickým vedením, resp. pri ich dosadaní na stĺpy elektrických vedení. V rámci spolupráce na projekte LIFE Energia inštalujeme na

vedenia vysokého napätia tzv. odklaňovače, ktoré minimalizujú riziko nárazov do vedenia aj v zhoršených poveternostných podmienkach. Na stĺpy vedení

sú umiestňované konzolové chrániče. Doteraz sme takto na západnom Slovensku ošetrili viac ako 500 km vedení (takmer 6000 stĺpov).

V súčasnosti realizujeme spoločný projekt 3D od ZSE – Dávame Domov Dravcom. Program podporuje aktivity na ochranu voľne žijúcich dravých vtákov.

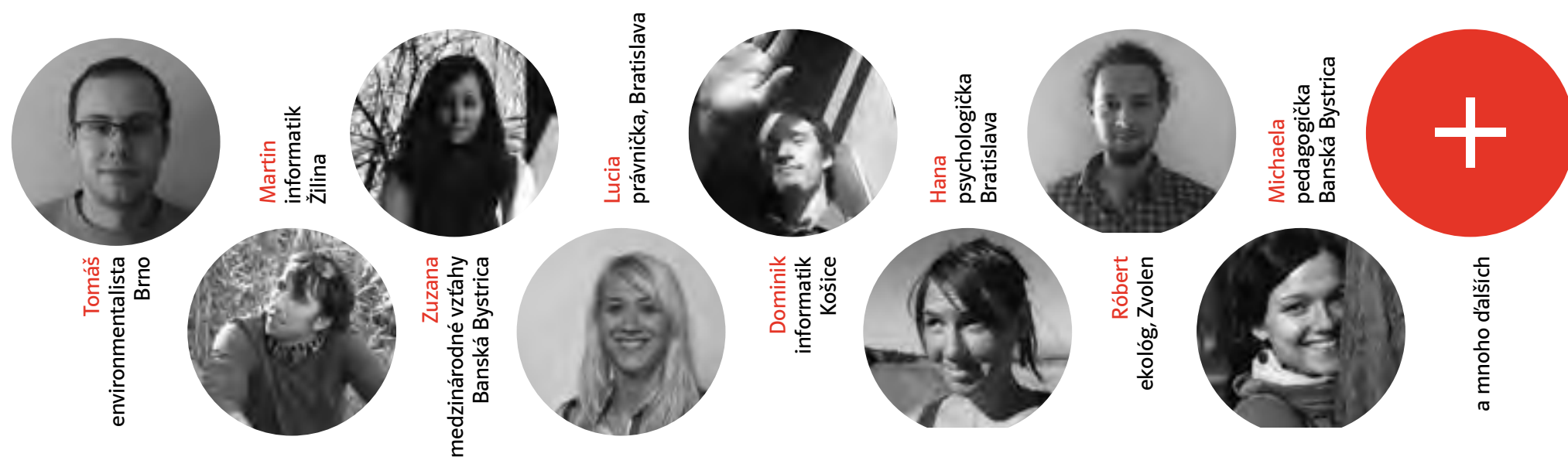
Blížšie informácie:

www.dravce.sk
www.dravce.sk/3D
www.navratorlov.dravce.sk

Čím sme jedineční?

Sokratov inštitút je akreditované vzdelávanie pre vysokoškolákov, ktoré ZSE podporuje od jeho vzniku. Ambíciou Sokrata je vychovať generáciu lídrov, ktorí budú zdieľať spoločné hodnoty a etické princípy. Sokratov inštitút je otvorený študentom alebo absolventom akéhokoľvek odboru, spoločne tak študujú vedci, právnici, ekonómovia, lekári, žurnalisti i umelci.

4 rozdiely medzi Sokratovým inštitútom a obyčajnou vysokou školou na Slovensku

Vzdelávanie na Slovenských vysokých školách sa stále viac špecializuje.

1.

Sokratov inštitút spája študentov z najrozličnejších odborov.

Vzdelávať na Slovensku sa môžete buď v škole alebo mimo nej, vo vzdelávacom programe neziskovky alebo firmy.

2.

Sokratov inštitút je jediným vzdelávacím programom vytvoreným neziskovkou, ktorý je akreditovaný univerzitou. Študenti tak získajú ECTS kredity, ktoré uznáva každá vysoká škola v Európe.

Na Slovensku sa väčšina úradov a biznisu koncentruje v Bratislave.

3.

Sokratov inštitút aj vďaka svojej polohe na Zaježovských lazoch láka študentov od Brna po Košice.

Získať na Slovensku záverečnú skúšku obvykle znamená napísať esej, ktorú málokto prečíta.

4.

Naši študenti sa musia osvedčiť v praxi. Musia realizovať a obhájiť projekt priamo vo svojej komunite. Učia sa zrealizovať svoje vízie v reálnom svete.

www.sokratovinstitut.sk

Máme záujem zostať a pôsobiť na Slovensku

Ambíciou Sokratovho inštitútu je vychovať generáciu lídrov, ktorí budú zdieľať spoločné hodnoty a etické princípy. Ako je táto teória realizovaná v praxi sme sa rozprávali s aktuálnou študentkou Sokrata Marcelou Rázcovou.

Ako ste sa dozvedeli o Sokratovom inštitúte? Prečo ste sa rozhodli pre tento program?

O Sokratovom inštitúte som sa dozvedela od minuloročnej študentky. Už v momente, keď sa tam ona prihlásila, ma program veľmi zaujal a začala som zvažovať, že by som to o rok mohla skúsiť tiež.

Prihlasovanie na Sokratov inštitút sa začína v marci zaslaním registračných údajov a motivačného listu. Na základe tejto prihlášky vyberú uchádzačov, ktorých potom pozývajú na osobný pohovor, ktorý sa koná v máji vo Zvolene alebo v Bratislave, podľa trvalého bydliska uchádzača.

Ja som počas tohto rozhodovacieho obdobia minulého roka ešte žila a pracovala v zahraničí. Rozhodnutie prihlásiť sa na Sokratov inštitút bolo jedným z lákadiel vrátiť sa domov. Program mi mal poskytnúť účasť na pravidelných workshopoch, alebo možnosť ďalšieho vzdelávania a tiež

spoznať mnoho zaujímavých ľudí zo všetkých kútov Slovenska. Témy workshopov sú veľmi rozmanité. Mňa najviac lákal Erik Baláž a jeho workshop o ochrane slovenskej prírody a aj Stephen Gallegos s témou psychológie a sebarozvoja. Oba workshopy nás však ešte len čakajú v priebehu roka. Môžem ale priznať, že už ma stihli milo prekypať absolvované workshopy s Marie Stracenskou o médiách a Vanessou Andreotti o globálnom vzdelávaní.

V čom je takýto program prínosom? Predsa študujete svoj odbor. Načo ešte niečo ďalšie?

Väčšina študentov Sokratovho inštitútu zväčša študuje aj na vysokej škole. Tento rok je pomer študentov a absolventov vyrovnaný. Z dvadsiatich zúčastnených sme ôsmi absolventi a dvanásť študujúci bakalársky, magisterský, alebo postgraduálny program.

Ja som sa na Sokratov inštitút prihlásila rok po ukončení magisterského štúdia interiérovej architektúry. Popri programe pracujem na plný úväzok. Mój vyštudovaný odbor bol veľmi užito špecifikovaný, to znamená, že som sa od prvého ročníka venovala čisto umeleckým a technickým predmetom. V každodennom živote sa však človek stretáva aj s inými témami, ktoré sú často z osnov vysokoškolského štúdia úplne vynechané. Ak chce mladý človek v dnešnej spoločnosti aktívne fungovať, potrebuje porozumieť základom ekonomie, práva a tiež manažmentu. Potrebuje sa orientovať v spoločenských otázkach a pochopiť všadeprítomné médiá. V mojom prípade bola motivácia prihlásiť sa na Sokratov inštitút podmienená aj ponúkanými workshopmi zameranými na sebarozvoj. Sokratov inštitút je praktické štúdium s veľmi otvoreným a

individuálnym prístupom. To sú podľa mňa lákadlá zaujímavé pre študentov aj pre mladých absolventov.

Jednou z ambícií programu je tvoriť generáciu nových lídrov. Ako by ste túto generáciu charakterizovali? Čo máte spoločné?

Spája nás mnoho vecí. Odkedy sa poznáme, máme dokonca aj veľa spoločných známych :) Máme záujem zostať a pôsobiť na Slovensku. Spoločnou črtou je určite aj obrovská zvedavosť. Máme túžbu hľadať odpovede na otázky a zároveň nájsť spôsob, ako tieto odpovede komunikovať ďalej. Myslím si, že každý účastník Sokratovho inštitútu je zdravo se-

bavedomý, ale aj veľmi kritický. Asi sa len tak s niečím neuspokojí. Ak hovoríme o tvorbe celej novej generácie, je tiež veľmi zaujímavé poznamenať, že na Sokratovom inštitúte sme sa stretli ľudia z celého Slovenska. Je to celkom jedinečná príležitosť pravidelne diskutovať so Slováckmi z rôznych prostredí. Zastúpenie má Čífer, Martin, Rajec, Zvolen, Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Humenné, Kežmarok a ďalšie iné mestá.

Ako vidíte svoje poslanie - čo vlastne znamená nový líder? Čo si mám pod tým predstaviť?

Pod lídrom si predstavujem človeka, ktorý je ochotný prebrať zodpovednosť nad rámec vlastnej osoby a svojho najbližšieho

ho okolia. To znamená, že líder priamo alebo nepriamo svojim správaním ovplyvňuje ľudí okolo seba.

Niekedy sa slovo líder zvykne spájať s vodcom, s tým, koho nasledujeme. Správnu lingvistickú definíciu a presný rozdiel medzi týmito slovami nepoznám. Myslím si však, že líder a vodca sú dve rôzne veci. Líder nemusí zákonite vždy viesť skupinu ľudí. Je však pre ostatných inšpiratívny a v situácii, ktorá vyžaduje rozhodnutia, prejaví odvahu vyjadriť svoj názor a konať.

Pod lídrom si predstavím človeka, ktorý je ochotný prebrať zodpovednosť nad rámec vlastnej osoby a svojho najbližšieho okolia.

Marcelin projekt:

V rámci projektu na Sokratovom inštitúte sa venujem iniciatíve Po schodoch do Bratislavy. Iniciatíva má za cieľ oživiť hodnotné, historické miesta Bratislavy a vytvoriť bezpečné a atraktívne možnosti prechádzok pre peších. Venujem sa aj mapovaniu schodov, skratiek a cestičiek na bratislavskom hradnom kopci, ktorého výstupom bude prehľadná mapa.

Marcela chce v rámci svojho projektu opraviť historické schody v Bratislave.
Autor fotografie: Michal Makúch

Lipová aleja v Cíferi vznikne aj vďaka nášmu zamestnaneckému grantu

Prvých dvadsať stromov lipovej aleje vysadili Cíferčania popri ceste do miestnej časti Háj. Časom tam majú nahradiť prestarnuté čerešne. Čiernobiele fotografie z výsadby spolu s údajmi o ľuďoch, ktorí stromy sadili, budú uložené do časovej schránky. Tú budú môcť otvoriť ďalšie generácie Cíferčanov až o sto rokov, čiže v roku 2116.

S myšlienkou výsadby lipovej aleje prišla naša zamestnankyňa a členka občianskeho združenia Cziffer Dagmar Straková spolu s manželom. Namiesto hromadného sadenia zvolili iný postup. Dobrovoľníci sadia stromy postupne, ako im to

vyhovuje. Kto si vysadí strom, tomu urobíme čiernobiele fotografie aj s lipkou klasickým procesom a spolu s údajmi o dobrovoľníckej výsadbe vložíme do pevného puzdra a spoločne uložíme na vhodné miesto. Schránku označíme nápisom

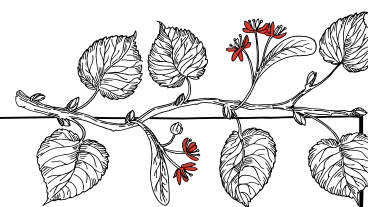
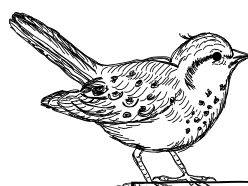
Otvoriť v roku 2116, vysvetlila Dagmar. Predpokladá, že o sto rokov budú Cíferčania v dokumentoch hľadať svojich.

Zatiaľ je vysadených dvadsať líp, no výsadba má pokračovať aj v ďalších rokoch. „Chceli by sme, aby v priebehu dvoch –

troch rokov bola celá asi dvoj-kilometrová cesta vysadená lipami,” spresnila Dagmar. Lipa je dlhoveký strom, ktorý môže lemoviť cestu do časti Háj aj dvesto rokov. V súčasnosti sú popri ceste vysadené čerešne, ktoré však dozrievajú. Občianske

združenie Cziffer získalo na nákup líp malolistých náš zamestnanecký grant z Nadačného fondu Západoslovenskej energetiky v Nadácii Pontis. Staré stromové aleje popri cestách v okolí Trnavy v posledných rokoch miznú. Staré

čerešne, hrušky, slivky a ďalšie stromy cestári likvidujú, nové nesadia. Cíferská lipová aleja bude rásť pri málo používanej ceste. Súhlas na výsadbu dali aj majitelia pozemkov.

O zamestnaneckom programe:

Dobrovoľníci z radov zamestnancov skupiny ZSE sa už dvanásť rok angažujú v projektoch, ktorými zveľaďujú prostredie, v ktorom žijú. Každý rok sa do programu zapája v priemere viac ako 150 zamestnancov. Finančne a dobrovoľnícky sme podporili vzdelávacie zariadenia, športové ihriská, neziskové organizácie alebo športové kluby v západoslovenskom regióne. Naši zamestnanci sú ochotní prispievať do rôznych zbierok pre neziskové organizácie, pomáhajú so skautmi odklíňať hrady a sú aj dobrovoľníkmi darcami krvi. Podporujú tak komunitu, v ktorej pôsobíme, a reprezentujú skupinu ZSE ako spoločensky zodpovednú firmu.

Celková suma investovaná do podpory dobrovoľníctva bola za 12 rokov viac ako 863 000 eur.

